

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
ΑΡΙΘΜΟΣ ΑΠΟΦΑΣΗΣ 9692/2025
(Αριθμός κατάθεσης αγωγής: 34743/2563/2023)

Ηλεκτρονικό αντίγραφο το οποίο ταυτίζεται με το αντίστοιχο έργο που έχει καταχωρηθεί για τη νόμιμη απούλοποιημένη σήμανση και έκδοση του ηλεκτρονικού υπογράφου. Αθήνα, 2025.03.27 10:12:16 EET. Η Γραμματέας: GEORGIOS PARASYRIS

ΤΟ ΜΟΝΟΜΕΛΕΣ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΑΘΗΝΩΝ
Τακτική Διαδικασία

ΣΥΓΚΡΟΤΗΘΗΚΕ από το Δικαστή Ελευθέριο Σαμλίδη, Πρωτοδίκη, ο οποίος ορίστηκε από τον Πρόεδρο του Τριμελούς Συμβουλίου Διοίκησης του Πρωτοδικείου Αθηνών, και από τη Γραμματέα Μαρίνα Βερβενιώτη.

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΕ δημόσια στο ακροατήριό του, την 22α Φεβρουαρίου 2024, για να δικάσει τη με αριθμό έκθεσης κατάθεσης 34743/2563/27.3.2023 αγωγή, μεταξύ:

ΤΩΝ ΕΝΑΓΟΝΤΩΝ: 1. [redacted] του [redacted], με ΑΦΜ [redacted] και 2. [redacted] του [redacted], με ΑΦΜ [redacted], κατοίκων [redacted], οδός [redacted] αρ. [redacted] για τους οποίους κατέθεσε προτάσεις ο πληρεξούσιος δικηγόρος Εμμανουήλ Χατζηδάκης (ΔΣΑ 32123 - αριθ. γραμματίου προκαταβολής εισφορών και ενσήμων ΔΣΑ Π4535650) και παραστάθηκαν κατά τη συζήτηση μετά του ίδιου πληρεξουσίου δικηγόρου.

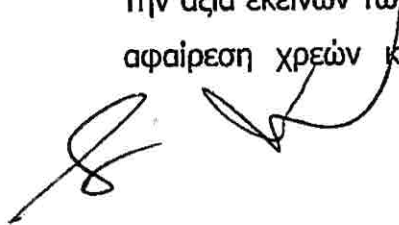
ΤΗΣ ΕΝΑΓΟΜΕΝΗΣ: [redacted] του [redacted], κατοίκου [redacted], οδός [redacted] αρ. [redacted], με ΑΦΜ [redacted], για την οποία κατέθεσε προτάσεις ο πληρεξούσιος δικηγόρος [redacted] (ΔΣΑ [redacted] - αριθ. γραμματίου προκαταβολής εισφορών και ενσήμων ΔΣΑ Π[redacted]), δυνάμει του από [redacted] ιδιωτικού εγγράφου παροχής πληρεξουσιότητας, και δεν παραστάθηκε κατά τη συζήτηση.

Η ΣΥΖΗΤΗΣΗ της υπόθεσης, μετά το πέρας των κατ' άρθρο 237 ΚΠολΔ προθεσμιών, προσδιορίστηκε, με την από 15.1.2024 πράξη ορισμού δικασίμου της Προέδρου Πρωτοδικών του Πρωτοδικείου, για τη δικάσιμο που αναφέρεται στην αρχή της παρούσας και γράφτηκε στο πινάκιο.

ΑΦΟΥ ΜΕΛΕΤΗΣΕ ΤΗ ΔΙΚΟΓΡΑΦΙΑ
ΣΚΕΦΘΗΚΕ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΝΟΜΟ

Από τις διατάξεις των άρθρων 1825, 1827, 1831 και 1834 ΑΚ, συνάγεται ότι για τον υπολογισμό της νόμιμης μοίρας οποιουδήποτε

μεριδούχου, η οποία συνίσταται στο ήμισυ της εξ αδιαθέτου μερίδας, λαμβάνεται ως βάση η κατάσταση και η αξία της κληρονομίας κατά το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου, δηλαδή όλα τα κατά το χρόνο αυτόν, υπάρχοντα στην κληρονομία περιουσιακά στοιχεία, δεκτικά κληρονομικής διαδοχής (πραγματική κληρονομική ομάδα), από την οποία αφαιρούνται τα χρέη της κληρονομίας, οι δαπάνες κηδείας του κληρονομούμενου, καθώς και οι δαπάνες απογραφής της κληρονομίας· προστίθενται δε ακολούθως, σε αυτά και θεωρούνται, ως υπάρχουσες στην κληρονομία (πραγματική κληρονομική ομάδα), κατά την αξία του χρόνου της πραγματοποίησής τους, οι παροχές των άρθρων 1831§2 και 1833 ΑΚ, που έγιναν από τον κληρονομούμενο όσο ζούσε, χωρίς αντάλλαγμα προς τους μεριδούχους, είτε με δωρεά είτε με άλλο τρόπο και επίσης, οποιαδήποτε δωρεά που αυτός έκανε στα τελευταία δέκα χρόνια πριν από το θάνατό του, εφόσον αν την επέβαλαν λόγοι ευπρέπειας ή ιδιαίτερα καθήκον· επί δε της κατά τον τρόπο αυτό προσδιοριζόμενης αυξημένης (πλασματικής) κληρονομικής ομάδας εξευρίσκεται η νόμιμη μοίρα του κληρονομούμενου. Ειδικότερα, για τον υπολογισμό της νόμιμης μοίρας του μεριδούχου α) εκτιμάται η αξία όλων των αντικειμένων της κληρονομίας περιουσίας, κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου, β) αφαιρούνται από την αξία αυτή της πραγματικής ομάδας της κληρονομίας τα χρέη της και οι δαπάνες κηδείας του κληρονομούμενου και απογραφής της κληρονομίας, γ) στο ποσό που απομένει, μετά την αφαίρεση των παραπάνω χρεών, προστίθενται, με την αξία που είχαν κατά το χρόνο που πραγματοποιήθηκαν, οι πιο πάνω παροχές του κληρονομούμενου προς τους μεριδούχους ή τρίτους, δ) με βάση την αυξημένη (πλασματική) κληρονομική ομάδα, που προσδιορίζεται, κατά τον προαναφερόμενο τρόπο, εξευρίσκεται η νόμιμη μοίρα του μεριδούχου, ε) από το ποσό αυτής (νόμιμης μοίρας) αφαιρείται η αξία των πραγμάτων, στα οποία τυχόν έχει εγκατασταθεί ο μεριδούχος, καθώς και η αξία της παροχής που τυχόν είχε λάβει και υπόκειται σε συνεισφορά και στ) σχηματίζεται ένα κλάσμα με αριθμητή το ποσό της εξευρισκόμενης με τον πιο πάνω τρόπο νόμιμης μοίρας του και παρονομαστή την αξία εκείνων των στοιχείων της πραγματικής ομάδας, από τα οποία, χωρίς αφαίρεση χρεών και δαπανών, θα λάβει ο μεριδούχος το απαιτούμενο

ποσοστό για τη νόμιμη μοίρα του. Το κλάσμα αυτό ή δεκαδικός αριθμός, που προκύπτει από τη διαίρεση του αριθμητή με τον παρονομαστή, παριστά το ποσοστό που πρέπει να πάρει ο μεριδούχος αυτούσιο σε κάθε αντικείμενο της πραγματικής μάζας της κληρονομίας, πέραν εκείνων που τυχόν είχαν καταληφθεί σε αυτόν, για να ληφθεί ή εμπεριωθεί η νόμιμη μοίρα του. Σε περίπτωση που δεν υπάρχει κανένα περιουσιακό στοιχείο στην κληρονομία, τότε η αξία της κληρονομίας θα προσδιορισθεί από την αξία που είχε η άστοργη δωρεά, κατά το χρόνο που έγινε και το ποσοστό της νόμιμης μοίρας θα υπολογισθεί στην παραπάνω αξία, δηλαδή στην αξία που είχε η δωρεά κατά το χρόνο που έγινε. Ως προς τη γονική παροχή του κληρονομούμενου, αυτή υπολογίζεται λογιστικά στην κληρονομία για τον προσδιορισμό της νόμιμης μοίρας, ως αποτελούσα παραχώρηση του κληρονομούμενου όσο ζούσε προς μεριδούχο, χωρίς αντάλλαγμα, για να ανατραπεί όμως, κατ' άρθρο 1835 ΑΚ η παραχώρηση αυτή, λόγω ανεπάρκειας της κληρονομίας για την κάλυψη της νόμιμης μοίρας άλλου μεριδούχου, πρέπει να αποτελεί δωρεά και ανατρέπεται μόνο ως προς το ποσόν που υπερβαίνει το μέτρο, το οποίο επιβάλλουν οι περιστάσεις, σύμφωνα με το άρθρο 1509 ΑΚ (ΕφΠειρ 355/2020 δημ. στην επίσημη ιστοσελίδα του Εφετείου Πειραιώς).

Με την υπό κρίση αγωγή, οι ενάγοντες εκθέτουν ότι στις [redacted] απεβίωσε χωρίς να αφήσει διαθήκη ο [redacted], πατέρας των διαδίκων, κάτοικος το τελευταίο διάστημα της ζωής του [redacted]. Ότι κατά το χρόνο θανάτου του άφησε μόνους πλησιέστερους συγγενείς και νόμιμους μεριδούχους τα τρία τέκνα του, ήτοι τους ίδιους και την εναγόμενη αδελφή τους. Ότι ο ανωτέρω κληρονομούμενος καμία κινητή ή ακίνητη κληρονομιαία περιουσία δεν κατέλιπε κατά το χρόνο του θανάτου του· ότι όσο ζούσε, προέβη στις αναφερόμενες στην αγωγή χαριστικές παροχές προς την εναγόμενη και ειδικότερα α) διέθεσε σε αυτήν τό προερχόμενο από την πώληση του ισογείου καταστήματος με αποθήκη επί της [redacted] στην [redacted], τμήμα ύψους [redacted] για να τελέσει το γάμο της και να αγοράσει τα έπιπλα του σπιτιού της, β) με το με αριθμό [redacted] συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αθηνών [redacted] που μεταγράφηκε νόμιμα, της μεταβίβασε λόγω γονικής παροχής, την υπό

κυριότητα του διαμερίσματος του α' ορόφου, που βρίσκεται επί της οδού ~~Ερμού~~ στο ~~Ερμού~~, η δε αξία αυτής της γονικής παροχής, ανέρχεται, όπως αναγράφεται στο συμβόλαιο, σε ~~20.580,78~~ δρχ., πλην όμως η πραγματική της αξία κατά το χρόνο της παροχής ήταν ~~20.580,78~~ δρχ. και ακολουθώντας με το με αριθμό ~~8.217/2011~~ συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αθηνών ~~Ευαγγελίας~~ παραιτήθηκε, λόγω δωρεάς, από το δικαίωμα της επικαρπίας που είχε επί του παραπάνω ακινήτου, υπέρ της εναγόμενης και γ) της παραχώρησε με άτυπη σύμβαση χρησιδανείου χωρίς αντάλλαγμα, την χρήση του προπεριγραφόμενου ακινήτου, από τον Ιούνιο του 2002 μέχρι τον Ιανουάριο του 2008, εξοικονομώντας (η εναγόμενη) την δαπάνη καταβολής μισθώματος κατοικίας, ύψους 5.160 ευρώ ετησίως. Ότι με τις προαναφερθείσες παροχές, αφενός μεν εξαντλήθηκε η περιουσία του αποβιώσαντος, αφετέρου δε προσβλήθηκε το δικαίωμα της νόμιμης μοίρας τους, αφού δεν έχουν λάβει κανένα περιουσιακό στοιχείο από τον κληρονομούμενο. Ότι με βάση τις αναλυτικά αναφερόμενες αξίες της κάθε μίας από τις ως άνω παροχές, κατά τον χρόνο διενέργειάς τους, καθώς και το ισάξιο τους σε ευρώ, κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου, με βάση την μεταβολή του τιμαρίθμου κατά το μεσολαβήσαν διάστημα, η ~~συνολική~~ αξία αυτών των παροχών, κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου (πλασματική κληρονομιά), ανέρχεται στο ποσό των 123.484,66 ευρώ. Ότι με βάση το τελευταίο ποσό η νόμιμη μοίρα του κάθε ενάγοντα ανέρχεται σε 20.580,78 ευρώ ή σε ποσοστό 1/6. Ότι οι παροχές που έγιναν από τον κληρονομούμενο προς την εναγόμενη, συνιστούν δωρεές στο σύνολο της, αφού υπερβαίνουν το μέτρο, το οποίο επιβάλλουν οι περιστάσεις, με βάση την περιουσιακή κατάσταση του κληρονομούμενου γονέα, τον αριθμό και την οικονομική κατάσταση των τέκνων του, καθώς και τις ανάγκες της εναγόμενης, όπως ειδικότερα αναλύονται στην αγωγή. Βάσει αυτών και ~~κατόπιν παραδεκτής~~ με δήλωση στις προτάσεις τους (άρθρα 223, 295§1 εδ. β', 297 ΚΠολΔ) τροπής του αιτήματός τους, από καταψηφιστικό σε έντοκο ~~αναγνωριστικό~~, ζητούν α) να ανατραπεί η δυνάμει του με αριθμό ~~8.217/2011~~ συμβολαίου της συμβολαιογράφου Αθηνών ~~Ευαγγελίας~~ ~~παράδοση~~ παραίτηση του κληρονομούμενου υπέρ της εναγόμενης από την

επικαρπία του διαμερίσματος του α' ορόφου, που βρίσκεται επί της οδού [REDACTED] αρ. [REDACTED] στο [REDACTED] Αττικής, κατά το ποσοστό της νόμιμης μοίρας τους και να υποχρεωθεί η εναγόμενη να προβεί σε δήλωση βούλησης για τη μεταβίβαση στον καθένα ποσοστού 36,25% της επικαρπίας του ανωτέρω ακινήτου, αποδίδοντάς τους την οιονεί νομή· επικουρικά και σε περίπτωση που δε σώζεται το ακίνητο, να αναγνωριστεί η υποχρέωση της εναγόμενης να καταβάλει στον καθένα το ποσό των 20.580,78 ευρώ, κατά το οποίο κατέστη αδικαιολόγητα πλουσιότερη σε βάρος εκάστου, με το νόμιμο τόκο υπερημερίας από την επίδοση της αγωγής και μέχρι την εξόφληση. Επικουρικά, β) να ανατραπεί η ανωτέρω σύμβαση χρησιδανείου και να αναγνωριστεί η υποχρέωση της εναγόμενης να καταβάλει στον καθένα το ανωτέρω ποσό και γ) να ανατραπεί η δυνάμει του με αριθμό [REDACTED] συμβολαίου της συμβολαιογράφου Αθηνών [REDACTED] μεταβίβαση από τον κληρονομούμενο στην εναγόμενη της ψιλής κυριότητας του διαμερίσματος του α' ορόφου, που βρίσκεται επί της οδού [REDACTED] αρ. [REDACTED] στο [REDACTED] κατά το ποσοστό της νόμιμης μοίρας τους και να υποχρεωθεί η εναγόμενη να προβεί σε δήλωση βούλησης για τη μεταβίβαση στον καθένα ποσοστού 36,25% της κυριότητας του ανωτέρω ακινήτου, αποδίδοντάς τους την νομή. Ζητούν, τέλος, να κηρυχθεί η εκδοθησόμενη απόφαση προσωρινά εκτελεστή και να καταδικαστεί η εναγόμενη στην πληρωμή των δικαστικών τους εξόδων. Με αυτό το περιεχόμενο και αιτήματα, η υπό κρίση αγωγή, παραδεκτά εισάγεται προς συζήτηση ενώπιον του παρόντος αρμοδίου καθ' ύλη και κατά τόπο Δικαστηρίου (άρθρα 7, 9, 10, 14 και 30 ΚΠολΔ), κατά την προκείμενη τακτική διαδικασία, ενώ για το παραδεκτό της συζήτησής της έλαβε χώρα η απαιτούμενη ΥΑΣ Διαμεσολάβησης (βλ. το προσκομιζόμενο και επικαλούμενο από τους ενάγοντες από 15.5.2023 πρακτικό περάτωσης ΥΑΣ). Εξάλλου, ο ισχυρισμός της εναγόμενης ότι ο δεύτερος ενάγων στερείται ικανότητας δικαστικής παράστασης ενώπιον του Δικαστηρίου, πρέπει να απορριφθεί ως ουσιαστικά αβάσιμος, καθώς από τα προσκομιζόμενα και επικαλούμενα από τον δεύτερο ενάγοντα έγγραφα προκύπτει ότι τόσο κατά τον χρόνο παροχής της εντολής και πληρεξουσιότητας στον ως άνω πληρεξούσιο δικηγόρο του για την άσκηση

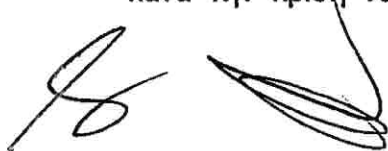
της αγωγής, όσο και κατά την συζήτηση στο ακροατήριο που παραστάθηκε μετά του τελευταίου, είχε πλήρη συνείδηση των πράξεών του και δεν στερείτο του λογικού του, αφού δεν βρίσκονταν σε ψυχική ή διανοητική διαταραχή τέτοια, που να περιορίζει αποφασιστικά τη λειτουργία της βούλησής του και συνεπώς είχε πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, ενώ η πάθηση του (μυοπαθητική συνδρομή - μυϊκή δυστροφία Becker) δεν επηρεάζει την ικανότητά του αυτή. Περαιτέρω, η αγωγή είναι νόμιμη, στηριζόμενη στις διατάξεις των άρθρων 345, 346, 1509, 1813, 1825, 1831, 1835 επ. ΑΚ και 176 ΚΠολΔ, πλην του κύριου αιτήματος (υπό α') περί ανατροπής της παραίτησης του κληρονομούμενου από την επικαρπία του ακινήτου υπέρ της εναγόμενης, που τυγχάνει απορριπτέο ως μη νόμιμο. Τούτο δε, διότι η παραίτηση από την επικαρπία είναι μία μονομερής, αναίτιωτη και απευθυντέα δικαιοπραξία που ενεργεί με την περιέλευσή της (ΑΚ 167) στον ψιλό κύριο, ενώ ειδικά για τα ακίνητα η δήλωση πρέπει να γίνει με συμβολαιογραφικό έγγραφο και να μεταγραφεί. Σε κάθε περίπτωση, η παραίτηση δεν θεωρείται μεταβίβαση περιουσιακού δικαιώματος, παρά μόνο για φορολογικούς λόγους. Και ναι μεν η παραίτηση από την επικαρπία θεωρείται απαλλοτρίωση κατά την έννοια των 939 επ. ΑΚ και υπόκειται σε διάρρηξη (Α. Κορνηλάκης, Επικαρπία, σελ. 165 επ.), εντούτοις και δεδομένου ότι η δικαιοπραξία παραίτησης δεν περιέχει επίδοση, καθώς ο δικαιούχος δεν προσπορίζει περιουσιακό όφελος σε τρίτον, αφού δεν αποβλέπει στην επαύξηση της περιουσίας του τρίτου, παρά μόνο αποβλέπει στη μείωση της δικής του περιουσίας με το να αποξενωθεί από το δικαίωμά του, η αύξηση της περιουσίας του ωφελούμενου από την παραίτηση δεν εμφανίζεται ως συνέπεια της δικαιοπραξίας παραίτησης, αλλά συνέπεια εκ του νόμου. Επομένως, η δικαιοπραξία αυτή δεν στηρίζεται ούτε απαιτείται να στηρίζεται σε κάποια (επαχθή ή χαριστική) αιτία (βλ. εγγύτερα σχόλιο Γ.-Α. Γεωργιάδη, κάτωθι της ΤρΕφΘεσ 1586/2020 Αρμ 2023.484). Ως εκ τούτου, η παραίτηση από την επικαρπία δεν εμπίπτει στις κατ' άρθρο 1831 ΑΚ προσπιθέμενες για την ανεύρεση της πλασματικής κληρονομίας παροχές και δεν υπόκειται σε μέμψη άστοργης δωρεάς (πρβλ. ΑΠ 968/2017 www.areiospagos.gr, κατά την οποία για τον υπολογισμό της αξίας της κληρονομίας λαμβάνεται υπόψη μόνον η

αξία της ψιλής κυριότητας κατά τον χρόνο της δωρεάς, ακόμη και αν η επικαρπία αποσβέσθηκε αργότερα προς όφελος του δωρεοδόχου ψιλού κυρίου). Ακόμη, το επικουρικό αίτημα περί ~~αναγνώρισης~~ της υποχρέωσης της εναγόμενης να καταβάλει στους ενάγοντες, σε περίπτωση που δεν σώζεται το ανωτέρω ακίνητο, το οποίο αντιστοιχεί στη νόμιμη μοίρα τους και ως προς το οποίο η εναγόμενη έχει καταστεί αδικαιολόγητα πλουσιότερη, είναι απορριπτέο ως αόριστο, διότι δεν γίνεται αναφορά στο δικόγραφο, του λόγου για τον οποίο δεν σώζεται το αντικείμενο της ανατραπέϊσας παροχής, ώστε να προκύπτει η αποκόμιση ή μη ανταλλάγματος, καθώς και το είδος αυτού (ΕφΠειρ 355/2020 ό.π.). Επίσης, απορριπτέο τυγχάνει το αίτημα για κήρυξη της απόφασης προσωρινά εκτελεστής, επειδή αφενός μεν η αγωγή περί μέμψης άστοργης δωρεάς έχει διαπλαστικό περιεχόμενο, αφετέρου δε το καταψηφιστικό της αίτημα ετράπη σε αναγνωριστικό (Μ. Μαργαρίτης/Α. Μαργαρίτη, Ερμηνεία ΚΠολΔ τ. ΙΙ², υπό 907 αρ. 2). Πρέπει, επομένως, η αγωγή, κατά το μέρος που κρίθηκε παραδεκτή και νόμιμη, να ερευνηθεί περαιτέρω και ως προς την ουσιαστική της βασιμότητα.

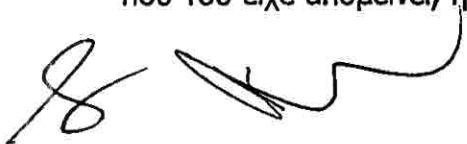
Από την εκτίμηση των ενόρκων βεβαιώσεων με αριθμούς ~~7072/21.2021~~ των μαρτύρων των εναγόντων, ~~7072/21.2021~~ και ~~7072/21.2021~~ ενώπιον της συμβολαιογράφου Αθηνών ~~7072/21.2021~~ και ~~7072/21.2021~~ των μαρτύρων της εναγόμενης, ~~7072/21.2021~~ και ~~7072/21.2021~~ ενώπιον της δικηγόρου Αθηνών ~~7072/21.2021~~ (ΔΣΑ ~~7072/21.2021~~), που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι και λήφθηκαν μετά από νομότυπη και εμπρόθεσμη κλήτευση της κάθε αντίδικης πλευράς, από το σύνολο των εγγράφων που προσκομίζουν και επικαλούνται οι διάδικοι, μερικά από τα οποία μνημονεύονται ειδικότερα στη συνέχεια, χωρίς, ωστόσο, να παραγνωρίζεται η αποδεικτική δύναμη των λοιπών, καθώς και από τα διδάγματα της κοινής πείρας, που λαμβάνονται από την εμπειρία, αποδεικνύονται τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Στις 27.11.2021 απεβίωσε στην Βόλκα Αττικής, ο πατέρας των διαδίκων ~~7072/21.2021~~ του ~~7072/21.2021~~ χωρίς να αφήσει διαθήκη, καταλείποντας ως μοναδικούς εξ αδιαθέτου κληρονόμους του, τους διαδίκους κατά ποσοστό 1/3. Ο ανωτέρω κληρονομούμενος καμία κινητή ή ακίνητη κληρονομιά περιουσία

δεν κατέλιπε κατά το χρόνο του θανάτου του, όπως συνομολογεί και η εναγόμενη. Όσο ο κληρονομούμενος ήταν εν ζωή, μεταβίβασε λόγω πώλησης με το με αριθμό [REDACTED] συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αθηνών [REDACTED], το με στοιχεία Ι2 κατάστημα ισογείου με την υπόγεια αποθήκη αυτού, επί της οδού [REDACTED] στην Αθήνα, έναντι αναγραφόμενου τιμήματος 3.253.000 δραχμών, που έλαβε σε μετρητά πριν την σύνταξη του συμβολαίου. Ωστόσο -και ανεξάρτητα από το πραγματικό τίμημα της πώλησης- ουδόλως αποδεικνύεται ότι το ανωτέρω ποσό δώρισε ο κληρονομούμενος στην εναγόμενη για την τέλεση του γάμου της και την επίπλωση της μισθωμένης οικίας της. Ειδικότερα, τον ισχυρισμό τους αυτό οι ενάγοντες επιχειρούν να στηρίξουν αποδεικτικά στις ένορκες καταθέσεις των ανωτέρω μαρτύρων. Όμως, αφενός μεν η σύζυγος του πρώτου ενάγοντα καταθέτει ότι γνωρίζει τους διαδίκους από το έτος 1996 και γνωρίζει τα όσα αναφέρει από αφηγήσεις άλλων, αφετέρου δε, ο έτερος μάρτυρας των εναγόντων αναφέρει ότι του το είπε ο ίδιος ο κληρονομούμενος. Ωστόσο, οι ανωτέρω καταθέσεις, δεδομένου ότι η φερόμενη δωρεά των χρημάτων κατά τους ισχυρισμούς των εναγόντων έλαβε χώρα το έτος 1994, χρόνος κατά τον οποίον η μεν πρώτη μάρτυρας δεν γνώριζε την οικογένεια, ο δε δεύτερος μάρτυρας γεννηθείς το έτος 1977, ήταν ακόμη ανήλικος, δεν κρίνονται πειστικές και αντικρούονται από τις καταθέσεις των μαρτύρων της εναγόμενης, που καταθέτουν ότι το τίμημα που εισέπραξε ο κληρονομούμενος δεν το δώρισε στην τελευταία, αλλά το δαπάνησε για την ανακαίνιση του χρυσοχοείου που διατηρούσε, την διαβίωση της οικογένειας και την πληρωμή των ασφαλιστικών εισφορών του. Περαιτέρω, με το με αριθμό [REDACTED] συμβόλαιο της συμβολαιογράφου Αθηνών [REDACTED], που μεταγράφηκε νόμιμα, ο κληρονομούμενος μεταβίβασε λόγω γονικής παροχής στην εναγόμενη, την ψιλή κυριότητα του διαμερίσματος του α' ορόφου, που βρίσκεται επί της οδού [REDACTED] στο [REDACTED] (ήδη με ΚΑΕΚ [REDACTED] 1999/127, επιφάνειας 83,14 τ.μ. και αποτελείται από καθιστικό, γραφείο, δύο υπνοδωμάτια, χωλ., λουτρό και κουζίνα, αξίας 4.652.621 δρχ., όπως αυτή ανεγράφη στο συμβόλαιο. Ωστόσο, κατά την κρίση του Δικαστηρίου, η αγοραία αξία του όλου ακινήτου ήταν

12.000.000 δρχ., όπως προκύπτει από τα προσκομιζόμενα από τους ενάγοντες συγκριτικά στοιχεία πώλησης ακινήτων εκείνης της χρονικής περιόδου και συνεπώς η αξία της ψιλής κυριότητας ήταν $(12.000.000 \times 0,6 =) 7.200.000$ δραχμές. Όμως, λόγω του ότι επήλθε ουσιώδης υποτίμηση της αξίας της δραχμής από το χρόνο που έγινε η παροχή μέχρι το χρόνο θανάτου του κληρονομούμενου, πρέπει, κατ' εφαρμογή και της αρχής της καλής πίστης (άρθρο 288 ΑΚ), να αναχθεί η αξία της παροχής, την οποία αυτή είχε κατά το χρόνο που πραγματοποιήθηκε, στο ισάξιο του ποσού αυτού σε δραχμές κατά το χρόνο του θανάτου του κληρονομούμενου, οπότε και αποτιμάται η κληρονομιά, με βάση τη μεταξύ των δύο αυτών χρονικών σημείων σχέση της αξίας της δραχμής, η οποία (αξία) εξευρίσκεται με αναγωγή σε χρυσές λίρες Αγγλίας, συνυπολογιζομένης και της αύξησης του τιμαρίθμου που επήλθε στο μεταξύ. Έτσι, η τιμή της χρυσής λίρας Αγγλίας ήταν τον Οκτώβριο του 1992 (χρόνος παροχής) 16.180 δρχ. και ο δείκτης τιμών καταναλωτή 40,978 και τον Νοέμβριο του 2021 (χρόνος θανάτου του κληρονομούμενου) η τιμή της χρυσής λίρας Αγγλίας ήταν 149.620 δρχ. ή 439,09 ευρώ και ο δείκτης τιμών καταναλωτή 101,224. Επομένως, η καθαρή αγοραστική δύναμη της χρυσής λίρας Αγγλίας ανερχόταν τον Οκτώβριο του 1992 σε 394,85 δρχ. και τον Νοέμβριο του 2011 ανερχόταν σε 1.478,11 δραχμές. Επομένως, η αγοραστική δύναμη της χρυσής λίρας Αγγλίας Οκτωβρίου του 1992 αντιστοιχούσε σε 0,27 της αγοραστικής δύναμης της χρυσής λίρας Αγγλίας του Νοεμβρίου 2021. Το ποσό των 7.200.000 δρχ. τον Οκτώβριο του 1992 αντιστοιχούσε σε 444,99 χρυσές λίρες Αγγλίας, οι οποίες αντιστοιχούσαν σε 120,15 χρυσές λίρες Αγγλίας τον Νοέμβριο του 2021, που αντιστοιχούσαν σε 53.465,55 ευρώ. Περαιτέρω, αποδείχθηκε ότι ο κληρονομούμενος και δικαιούχος της επικαρπίας του ανωτέρω ακινήτου, με άτυπη σύμβαση χρησιδανείου παραχώρησε χωρίς αντάλλαγμα στην εναγόμενη την χρήση του ανωτέρω ακινήτου για να διαμείνει με τον σύζυγό της και τα δύο τέκνα τους, από τον Ιούνιο του 2002 μέχρι και τον Ιανουάριο του 2008, οπότε και παραιτήθηκε από το δικαίωμα επικαρπίας. Η ανωτέρω παραχώρηση της χρήσης του διαμερίσματος, καθ' όλο το προαναφερόμενο χρονικό διάστημα, συνιστά παροχή χωρίς αντάλλαγμα προς την εναγόμενη-μεριδούχο, που πρέπει να προστεθεί, με την αξία που

είχε κατά τον χρόνο, που αυτή πραγματοποιήθηκε, στην πραγματική κληρονομιά, προκειμένου να ανευρεθεί η αξία της πλασματικής κληρονομιάς, βάσει της οποίας θα υπολογιστεί η νόμιμη μοίρα των εναγόντων. Βάσει δε, της μέσης μηνιαίας μισθωτικής αξίας ανάλογων με το ανωτέρω ακίνητο, που ανέρχεται σε 430 ευρώ, η συνολική αξία της ανωτέρω παροχής υπολογίζεται στα 28.810 ευρώ, χωρίς εν προκειμένω να απαιτείται να γίνει αναγωγή της αξίας της με βάση τη χρυσή λίρα Αγγλίας, διότι δεν επήλθε ουσιώδης υποτίμηση του νομίσματος, από την ως άνω ημερομηνία μέχρι και το χρόνο θανάτου του παρέχοντος, δεδομένο ότι κατά το χρονικό αυτό διάστημα, η χώρα είχε εισέλθει στην Οικονομική Νομισματική Ένωση, έχοντας αποκτήσει, από την 1.1.2002, σταθερό νόμισμα (ευρώ), που αποτρέπει τέτοιες μεγάλες υποτιμήσεις, όπως όταν το νόμισμα της χώρας ήταν η δραχμή. Έτσι, η αξία της πλασματικής κληρονομιάς, επί της οποίας υπολογίζεται η νόμιμη μοίρα των εναγόντων, ανέρχεται στο ποσό των 82.275,55 ευρώ, δεδομένου ότι δεν υπάρχει κληρονομιαία περιουσία, όπως προαναφέρθηκε. Εξάλλου, ο κληρονομούμενος, κατά το χρόνο θανάτου του, κατέλιπε μοναδικούς εξ αδιαθέτου κληρονόμους τους διαδίκους, κατά ποσοστό 1/3 εξ αδιαιρέτου (άρθρα 1813§3 ΑΚ) και οι οποίοι είναι νόμιμοι μεριδούχοι του αντίστοιχα, στο μισό της εξ αδιαθέτου μερίδας, ήτοι κατά ποσοστό 1/6 εξ αδιαιρέτου (άρθρο 1825§2 ΑΚ) ο καθένας. Επομένως, η νόμιμη μοίρα του κάθε ενάγοντα ανέρχεται στο ποσό των $(82.275,55 \times 1/6 =)$ 13.712,59 ευρώ. Δεδομένου, δε, ότι οι ενάγοντες δεν έχουν λάβει καμία παροχή, για την κάλυψη της νόμιμης μοίρας τους, επειδή ο κληρονομούμενος δεν κατέλιπε περιουσία, πρέπει να ανατραπεί η τελευταία χαριστική παροχή του κληρονομούμενου προς την εναγόμενη και συγκεκριμένα το ανωτέρω χρησιδάνειο ύψους 28.810 ευρώ, κατά το ποσό των 27.425,18 ευρώ. Τούτο, δε, διότι από κανένα αποδεικτικό στοιχείο δεν αποδείχθηκε ότι το ανωτέρω χρησιδάνειο έγινε από ιδιαίτερο ηθικό καθήκον ή λόγους ευπρέπειας, δηλαδή από υποχρέωση του δωρητή προς την εναγόμενη, ούτε ανταποκρινόταν αυτό στις κοινωνικές συνθήκες ή απαιτήσεις της κοινής γνώμης, ούτε έγινε από κοινωνική υποχρέωση. Ειδικότερα, ο παρέχων ήταν συνταξιούχος και το μόνο περιουσιακό στοιχείο, που του είχε απομείνει, ήταν η επικαρπία επί του ανωτέρω ακινήτου, ενώ είχε

σύζυγο και άλλα δύο τέκνα. Εξάλλου, δεν αποδείχθηκε ότι υπήρξε για την εναγόμενη, η οποία ήταν παντρεμένη και μπορούσε να εργαστεί οποιαδήποτε ιδιαίτερη ανάγκη που να διαφεύγει των συνηθισμένων, ούτε κρίνεται ότι η χαριστική παροχή σε αυτήν έγινε για την ενίσχυση της οικογενειακής και οικονομικής της αυτοτέλειας. Άλλωστε, η παροχή αυτή δεν επιβαλλόταν από λόγους ευπρέπειας, καθόσον ο κληρονομούμενος είχε ήδη εξασφαλίσει την εναγόμενη με την μεταβίβαση της ψιλής κυριότητας, ώστε έπρεπε να εκμεταλλευτεί οικονομικά το ανωτέρω ακίνητο, προς εξασφάλιση της νόμιμης μοίρας και των άλλων δύο τέκνων του και να μην ευνοηθεί μονομερώς η εναγόμενη. Απορριπτέος, δε, προεχόντως ως αόριστος τυγχάνει ο ισχυρισμός της εναγόμενης -επί του οποίου επιχειρεί να θεμελιώσει την εκ του άρθρου 281 ΑΚ ένσταση καταχρηστικής άσκησης δικαιώματος των εναγόντων- για την στήριξη του οποίου και προς αποφυγή επαναλήψεων παραπέμπει στο μέρος των προτάσεων της όπου εκθέτει την άρνησή της επί της αγωγής, καθώς δεν επικαλείται ρητά και με σαφήνεια συγκεκριμένα πραγματικά περιστατικά, μη αρκούσης της ανωτέρω παραπομπής. Σε κάθε δε, περίπτωση τα όσα συλλήβδην εκθέτει η εναγόμενη στις προτάσεις της, αρνούμενη την αγωγή και ανάγονται στις όχι αρμονικές της σχέσεις με τους ενάγοντες, και αληθή υποτιθέμενα δεν θεμελιώνουν καταχρηστική άσκηση δικαιώματος εκ μέρους αυτών.

Κατ' ακολουθία των ανωτέρω πρέπει η κρινόμενη αγωγή να γίνει εν μέρει δεκτή και ως ουσιαστικά βάσιμη, να ανατραπεί κατά το ποσό των 27.425,18 ευρώ υπέρ των εναγόντων, το χρησιδάνειο του κληρονομούμενου προς την εναγόμενη και να αναγνωριστεί η υποχρέωση της εναγόμενης να καταβάλει στον κάθε ενάγοντα το ποσό των 13.712,59 ευρώ, με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής και μέχρι την πλήρη εξόφληση, ενώ η εναγόμενη πρέπει να καταδικαστεί στην πληρωμή μέρους των δικαστικών εξόδων των εναγόντων, λόγω της μερικής νίκης και ήττας καθενός από τους διαδίκους και ανάλογα με την έκταση αυτή (άρθρο 178§1 ΚΠολΔ), όπως ειδικότερα ορίζεται στο διατακτικό.

ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ ΑΥΤΟΥΣ

ΔΙΚΑΖΟΝΤΑΣ αντιμωλία των διαδίκων.

ΑΠΟΡΡΙΠΤΕΙ ό,τι κρίθηκε απορριπτέο.

ΔΕΧΕΤΑΙ εν μέρει την αγωγή.

ΑΝΑΤΡΕΠΕΙ κατά το ποσό των 27.425,18 ευρώ υπέρ των εναγόντων, το χρησιδάνειο του κληρονομούμενου προς την εναγόμενη.

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΕΙ την υποχρέωση της εναγόμενης να καταβάλει στον κάθε ενάγοντα το ποσό των δεκατριών χιλιάδων επτακοσίων δώδεκα ευρώ και πενήντα εννέα λεπτών (13.712,59 €), με το νόμιμο τόκο από την επίδοση της αγωγής και μέχρι την πλήρη εξόφληση.

ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΕΙ την εναγόμενη στην πληρωμή των δικαστικών εξόδων των εναγόντων, τα οποία ορίζει στο ποσό των εξακοσίων (600) ευρώ.

ΚΡΙΘΗΚΕ, ΑΠΟΦΑΣΙΣΘΗΚΕ και **ΔΗΜΟΣΙΕΥΘΗΚΕ** σε έκτακτη, δημόσια συνεδρίαση στο ακροατήριό του, στην Αθήνα, την 9^η Μαρτίου 2025, χωρίς την παρουσία των διαδίκων και των πληρεξούσιων δικηγόρων τους.

Ο ΔΙΚΑΣΤΗΣ

Η ΓΡΑΜΜΑΤΕΑΣ

